

cròniques

de cada mes al matí durant tot l'any, i cada dia tractaran temes diferents, des dels diferents tocs segons la zona geogràfica, fins a la conservació de les campanes o els calendaris litúrgics, entre d'altres. Molts dels campanars estan automatitzats i l'objectiu és compaginar els tocs automàtics amb els manuals, que s'estan perdent.

Cal ajuda per comprar el castell de Santa Pau | L'equip de govern de Santa Pau vol municipalitzar el castell a través d'una compra associativa en què intervingui com més gent millor, ja que no es pot endeutar tot sol amb una compra tan important. Aquest castell emblemàtic i situat al cor de la població no ha sigut mai de propietat municipal. L'edifici ara està molt deteriorat, motiu pel qual el preu de venda ha baixat considerablement, i un dels temors de l'equip de govern és que el pugui comprar un fons especulatiu i el torni a privatitzar. Si el desig municipal s'aconsegueix, la idea seria convertir-ne una part en un museu sobre els deportats als camps nazis.

>> Vista de Santa Pau, amb el castell, majestuós, sobresortint al cor de la població. (Foto: QUIM ROCA)

Calaix de sastre | Manllevant el títol del dietari del Baró de Maldà, i en vista de l'espai disponible, faré un breu repàs de temes comarcals. L'Ajuntament de la Vall de Bianya ja té en propietat el terreny on s'hauria de construir l'escola que no té el municipi. El Departament d'Educació va dir que calien alumnes, i ja els tenen; que no fessin mal a una altra escola, que no és el cas; i que hi hagués una infraestructura i uns terrenys, que també hi són. Més d'un centenar d'infants que ara saturen escoles d'Olot es beneficiarien d'aquest centre nou.

El poble de Sant Ferriol ja té un centre cívic nou que pretenen que sigui un espai dissenyat a la carta, i que els veïns

hi siguin els protagonistes i en proposin les activitats. Aquest és un dels projectes de més envergadura que s'han dut a terme al municipi garrotxí en els darrers anys, amb un ampli local polivalent. Volen un punt de trobada per unir la quasi desena de nuclis que té Sant Ferriol, alguns allunyats entre si; des del Torn, situat a tocar de Mieres, fins a Fares, entre Besalú i Cornellà. Un altre ajuntament, el de Sant Jaume de Llierca, preveu obrir un altre centre cívic i que entri en funcionament a principis del 2024. S'obrirà un procés participatiu perquè la gent del poble pugui decidir la gestió de l'espai. Volen un equipament molt transversal per a tota la gent del municipi. Són molt bones notícies.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

Cultura al carrer | Tot i l'omnipresència de les tecnologies digitals, els formats clàssics continuen transmetent cultura amb molt de vigor. Els teatres s'omplen. La 23a edició del FITAG ha convidat actors i grups de primera fila, tant nostrats com estrangers. Després de divuit anys sota la direcció de Martí Peraferrer, el festival es vol obrir

>> El FITAG ha sortit més que mai al carrer.

més al carrer i introduir llenguatges escènics nous. Els periodistes gironins atorguen la Mosca del Col·legi a la veterana revista cassanenca *Llumiguia*, dirigida des de 1994 per Joan Carles Codolà. I els dissabtes i diumenges, la fira de brocanters aplega molts incondicionals (alguns amb ben pocs anys) del col·leccionisme, del llibre de segona mà i del còmic. Aquest gènere també va ser protagonista, l'octubre passat, gràcies a la setena edició de la Girocòmic al Palau de Fires, visitada per autors reconeguts i amb una oferta ben diversa d'activitats entorn del *manga*, la calligrafia japonesa i la llengua coreana. Els bons formats no moren mai, i fins i tot es renoven.

Cultura institucional | En el pla institucional també hi ha eferescència cultural. La professora Sílvia Osuna, de l'Institut de Química Computacional i Catàlisi de la UdG, ha rebut del Ministeri de Ciència i Innovació el Premi Nacional d'Investigació per a Joves María Teresa Toral, per l'impacte internacional de la seva carrera científica i per haver participat en projectes de molt alt nivell. En aquestes mateixes dates s'ha signat la reversió del Parc Científic i Tecnològic a la UdG d'aquells actius —tant dels edificis com de l'activitat— no adjudicats en subhasta a altres entitats. Altres actius han estat cedits a la Fundació Parc Recerca i Innovació UdG. Caldrà veure ara si tot això hi anima l'activitat.

D'altra banda, un equip de l'Institut d'Investigació Biomèdica de Girona (IDIBGI) ha publicat a la revista *Nature* un estudi sobre una proteïna intrínsecament relacionada amb l'obesitat, i que pot ser clau per buscar tractaments per a les cèl·lules adiposes.

I en un àmbit més internacional, cal esmentar la participació de Girona en la 24a edició de les Jornades Europees de la Cultura Jueva, que es va inaugurar amb un acte a la Grande Synagogue de l'Europe, a Brussel·les. Aquestes jornades van començar a celebrar-se el 1999 per iniciativa del Patronat del Call de Girona.

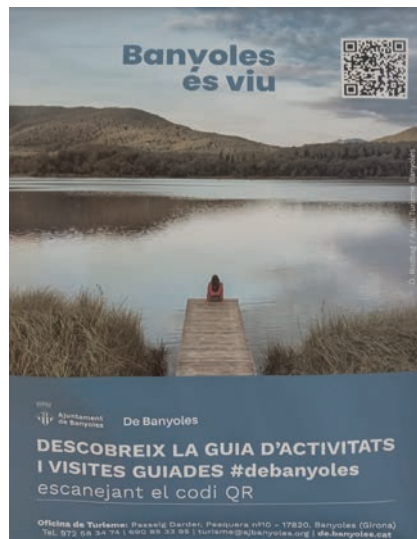
Canvi de rumb consistorial | Passats força més de cent dies d'ençà de la formació del nou consistori gironí, s'ha notat un canvi de rumb en la gestió dels problemes ciutadans. Hi ha hagut propietaris de places d'apar-

cament que han rebut reiteradament multes per accedir-hi, després d'haver estat «detectats» amb èxit per les càmeres de control i lectura de matrícules. La suspensió del trànsit al carrer de La Salle ha fet gaudir d'allò més els veïns, comerciants i repartidors. Els veïns de Girona Est continuen sense la passera sobre l'Onyar que els permetia accedir a la Creueta. La reposició de l'estructura (en mal estat des del temporal Gloria) ha passat per atzagaïades burocràtiques kafkianes, de manera que reconstruir tres o quatre metres de formigó equival a aixecar-hi el Golden Gate. De fer-hi un pont de veritat, ni se'n parla. A més, el consistori vol eliminar les hortes de les ribes de l'Onyar en aquell sector, i commina els avis que practiquen la noble activitat de l'horticultura perquè se'n vagin a fer-ho a l'altra punta de Girona: a les hortes de Santa Eugènia. Les raons adduïdes per a aquesta decisió no hi ha per on agafar-les. El canvi de rumb consistorial (de la inacció al caos) promet encara molt més: entre altres amenitats, eliminar les carpes de l'Onyar.

EL PLA DE L'ESTANY

Text i foto > XAVI XARGAY I OLIVA

Eslogan | Les i els publicistes tenen una visió *sui generis* de la llengua. A vegades en tiben les costures fins a extrems insuportables, a vegades li donen la volta amb resultats originals, a vegades mostren una ignorància insultant, a vegades ens fan reflexionar. Quan vaig veure el cartell publicitari de Banyoles en què es llegeix «Banyoles és viu», em van passar pel cap les quatre possibilitats anteriors. Ara la Banyoles dels vint mil habitants és una ciutat, per tant, «és viva»; tot i que podem considerar la seva mentalitat de poble i dir que «és un poble viu». No vull pensar que, en realitat, el que s'hi vol dir és que «A Banyoles s'hi viu (bé)», perquè es menjarien un pronom feble i un adverbi i hi afegirien un accent que no toca; tanta bestiesa lingüística en tres paraules fa posar la pell de gallina. En la tercera opció (que em temo que és la lectura correc-

>> Cartell publicitari de les activitats i visites guiades a Banyoles.

ta), es juga amb *Banyoles* com a complement directe, és a dir, Banyoles és viscuda amb plaer, i *Banyoles* com a subjecte, és a dir, Banyoles és un poble viu; en aquest cas, hi ha un error tipogràfic, perquè hi sobra l'accent. Queda una última opció, el resultat de la qual no m'acaba d'agradar, però que assumeixo: Banyoles és una ciutat trans. Sigui el que sigui, en el que tothom estarà d'acord és que és important que la gent hi visqui i la visqui amb civilitat, i que sigui una ciutat viva o un poble viu i que no degeneri en un o una zombi.

Xerrades i passejades | I una de les entitats que fa decennis que s'escarrassa per no ser un zombi és el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, organitzador dels col·loquis de tardor que ja han arribat al XXIX, sobre «El català d'avui: restes, estratègies i expectatives». Durant tot l'any 2023 s'han dut a terme a la llotja del Tint dos cicles de conferències, un de mediambiental amb el títol «Objectiu 2030: Per un Pla de l'Estany sostenible» i l'altre, «Els divendres, parlem», en el qual s'han ofert conferències sobre educació, art barroc, arquitectura, món romà, Joan Fuster, música tradicional, prehistòria i cartellisme. Una d'aquestes xerrades ha estat dedicada a l'arquitecte, animador cultural i antic president del Centre, Jeroni Moner, mort el 2021, a qui també s'ha dedicat una de les rutes habituals: «Conèixer el Pla de l'Estany: Obra construïda de Jeroni Moner a Banyoles».

EL RIPOLLÈS

Text > EUSEBI PUIGDEMUNT I PUIG

Aquesta crònica té un aire volgudament lúdic i festiu, ja que s'hi ressenyen les diverses fires i festes de tardor d'arreu de la comarca. La més matiner fou la Fira del Bestiar de la Vall de Ribes, juntament amb la Fira de la Vaca Bruna dels Pirineus, a Ribes de Freser, i que enguany arribà a la 39a edició. Es tracta d'un punt de trobada per exposar i vendre bestiar boví amb el concurs de la millor vaca i tota mena d'activitats paral·leles. Hem de destacar el popular esmorzar de ramaders, que s'elabora amb carn de vedella.

A Ripoll, en el marc de la Fira de Santa Teresa, se celebra la Fira Catalana de l'Ovella des de l'any 1843. A Espinavell, el dia de Sant Eduard hi va haver un dels esdeveniments ramaders més esperats per la importància econòmica i turística, la Tria de Mulats. A Sant Pau de Segúries, el primer cap de setmana d'octubre s'organitzà la trobada de ramaders i agricultors que aposten per mecanismes regeneratius; la trobada, titulada Regenerando, va tenir lloc al mas La Sala. I encara una nota històrica referida al bestiar: les darreres recerques i troballes arqueològiques a la vall de Núria i a Ulldeter han posat de manifest que al Ripollès ja hi havia activitat ramadera d'alta muntanya fa més de sis mil anys.

>> Cartell de la Biennial del Metall celebrada a l'octubre a Campdevànol.

(Foto: AJUNTAMENT DE CAMPDEVÀNOL)